

แรงจูงใจและความคาดหวังของผู้เรียนสาขาวิศวกรรมโยธาเป็นปริญญาที่สอง Motivation and Expectation of Second-Degree Civil Engineering Students

ศลิษา เปลี่ยนดี^{1*}

¹ ภาควิชาวิศวกรรมโยธาสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน มหาวิทยาลัยสยาม กรุงเทพมหานคร

*Corresponding author; E-mail address: salisanaja@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งเน้นการค้นหาแรงจูงใจและความคาดหวังของผู้เรียนสาขาวิศวกรรมโยธาเป็นปริญญาที่สองเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้สำรวจผู้ลงทะเบียนเรียนปริญญาสาขาวิศวกรรมโยธาเป็นปริญญาตรีใบที่สอง จำนวน 100 คน โดยใช้แบบสอบถามและการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการจัดเรียงลำดับ ผลการศึกษาพบว่าแรงจูงใจของนักศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก แรงจูงใจที่สำคัญคือนักศึกษาต้องการนำวุฒิการศึกษาไปใช้เพื่อเพิ่มโอกาสในธุรกิจของตนเอง ต้องการต่อยอดจากเดิมที่งานวิศวกรรมด้านอื่นๆ ไปสู่งานในสาขาวิศวกรรมโยธาด้วย ความคาดหวังการเรียนรู้ที่สำคัญคือเนื้อหาที่สามารถประยุกต์ใช้กับงานภาคปฏิบัติได้จริง

คำสำคัญ: แรงจูงใจ, ความคาดหวัง, ปริญญาที่สอง

Abstract

This article focuses on motivation and expectation of second-degree civil engineering students and aim for education and curriculum improvement. The researcher surveyed 100 second-degree civil engineering students using questionnaire and convenience sampling. Data analysis tools are frequency, percentage, mean, and ranking. The result shows motivation level of the students is at high level. The important students' motivation factor is to use degree for increase their business opportunities from other engineering fields. The important learning expectation is to learn some contents that could be used in practical work.

Keywords: Motivation, Expectation, Second-degree

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันความต้องการความรู้ทักษะในหลากหลายสาขาเป็นสิ่งที่เริ่มจำเป็นสำหรับคนทำงาน ทำให้การศึกษาปริญญาใบที่สองจึงเป็นที่ได้รับความสนใจมากขึ้น จากประสบการณ์โดยตรงของผู้วิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนพบว่าในช่วง 5 ปี ให้หลัง ผู้ศึกษาปริญญาตรีวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา มีเพิ่มมากขึ้น การศึกษานี้มุ่งเน้นไปที่แรงจูงใจและความคาดหวังของผู้เรียนสาขาวิศวกรรมโยธาเป็นปริญญาที่สอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจผู้ที่มาเรียนปริญญาตรีสาขาวิศวกรรมโยธาเป็นปริญญาใบที่สองมากขึ้น และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือเพื่อศึกษาแรงจูงใจและความคาดหวังของผู้เรียนสาขาวิศวกรรมโยธาเป็นปริญญาใบที่สอง

3. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตัดสินใจศึกษาต่อจากอดีตมีการศึกษาตามกรอบแนวคิดนักวิชาการหลายท่าน เช่น (รังสรรค์ ณะพรพันธ์, 2544) [1] กล่าวว่า ปัจจัยหลักในการตัดสินใจที่จะศึกษาต่อในระดับต่างๆ คือ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภายในครอบครัว

ปริญญา ญาณโกชน, 2545 [2] พบว่า เหตุผลที่ตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทนักศึกษา คือ ต้องการมีความรู้ด้านวิชาการใหม่ๆ ตรงกับความสามารถและความถนัด ต้องการความก้าวหน้าในอนาคต ค่านิยมของสังคม และอิทธิพลจากการชักจูงของบุคคล

ใจแก้ว แถมเงิน, 2549 [3] พบว่า 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อปริญญาโทหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารศาสตรมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี คือ สภาพแวดล้อมด้านสถาบัน การจัดการศึกษาหลักสูตรได้รับมาตรฐาน สาขาวิชาการเรียนเปิดสอนตรงกับความต้องการของผู้เรียน คุณภาพของอาจารย์มีประสบการณ์การสอน และสถานที่อาคารเรียนอุปกรณ์การเรียนสะอาดทันสมัย และความมีชื่อเสียง

ของมหาวิทยาลัย สภาพแวดล้อมทางสังคม ความต้องการก้าวหน้าในหน้าที่ การงาน ความต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา และสาขาวิชาการเรียนตรงกับ ความต้องการของตลาดแรงงาน และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ความพร้อมด้านการเงินของผู้เรียน ค่าใช้จ่าย และค่าธรรมเนียมการศึกษา

สมพิศ, 2549 [4] มีการศึกษาแรงจูงใจของนักศึกษาต่อการเข้าศึกษา หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยแรงจูงใจด้านความมุ่งหมายของการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านหลักสูตรหรือสาขาวิชา ด้านบทบาทของวิทยาลัยเทคโนโลยี อุตสาหกรรม และด้านเหตุผลส่วนตัว อยู่ในระดับมาก โอกาสในการสำเร็จ การศึกษาของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับภูมิหลังของนักศึกษาด้านรายได้ เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว และสาขาวิชาที่เข้าศึกษา แต่ไม่มีความสัมพันธ์ กับภูมิหลังด้านเพศและสถานศึกษาเดิมของนักศึกษา และ การเปรียบเทียบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจของนักศึกษาที่เป็นไปตามสมมติฐาน ของการวิจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มเพศ และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวที่แตกต่างกันไม่ทำให้แรงจูงใจของ นักศึกษาแตกต่างกัน

วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย, 2544 [5] พบว่า การศึกษาแรงจูงใจการศึกษา ต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต บพิตรพิมุข มหาเมฆ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านเหตุผล ส่วนตัว ด้านปัจจัยทางสังคมและด้านลักษณะของสถาบัน และด้านบุคคลที่ เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

กิตติกร สุนทรานุรักษ์, 2562 [6] พบว่า การศึกษาองค์ประกอบของ การเลือกเรียนต่อในตลาดอุดมศึกษา:กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน, ลักษณะ ทางกายภาพ, อาจารย์และบุคลากร, ค่าใช้จ่ายในการศึกษา, สิ่งสนับสนุน การเรียนรู้และการยอมรับ, กระบวนการและเครือข่าย, หลักสูตรการศึกษา, ช่องทางการให้บริการ, การส่งเสริมการตลาด, การรับนักศึกษาเข้าเรียน และการรับฟังผลสะท้อนกลับ

สุชีวา สิทธิจินดา, 2560 [7] พบว่า การศึกษาเหตุผลใจในการเข้าศึกษา ต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา คณะ วิทยาการจัดการและเทคโนโลยี สารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม นักศึกษามีเหตุผลใจในการเข้าศึกษาต่อ ในแต่ละด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการทำตามความ ต้องการของผู้อื่นที่นักศึกษามีเหตุผลใจอยู่ในระดับปานกลาง เพศ อายุ และ หลักสูตรต่างกันของนักศึกษามีเหตุผลใจในการเข้าศึกษาต่อในแต่ละด้าน และโดยรวมไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การศึกษาต่อ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมทาง ครอบครัว ต้องการรู้ความรู้ใหม่ๆ เพื่อความก้าวหน้าในอนาคต สภาพแวดล้อมด้านสถาบัน การจัดการศึกษาหลักสูตรได้รับมาตรฐาน สาขาวิชาการเรียนเปิดสอนตรงกับความต้องการของผู้เรียน คุณภาพของ อาจารย์มีประสบการณ์การสอน และสถานที่อาคารเรียนอุปกรณ์การเรียน

สะอาดทันสมัย และความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย สภาพแวดล้อมทาง สังคม ความต้องการก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ความต้องการเพิ่มวุฒิ การศึกษา และสาขาวิชาการเรียนตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ความพร้อมด้านการเงินของผู้เรียน ค่าใช้จ่าย และค่าธรรมเนียมการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการสรุปปัจจัยออกมา เป็น 12 ด้าน เพื่อที่สร้างเป็นแบบสอบถามนำเสนอในหัวข้อถัดไป

4. วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย ส่งแบบสอบถามโดยการ ส่งแบบตามสะดวกได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาวิศวกรรมโยธาระดับ ปริญญาตรีที่เข้ามาเรียนเพื่อเป็นปริญญาใบที่สองทั้งหมด 100 คน จาก จำนวนประชากรเป้าหมายทั้งหมด 150 คน ผ่านระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.10 Yamane, 1967 [8] แบบสอบถามใช้แบบมาตรวัดคะแนนเต็ม 5 โดยสอบถามปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจที่ศึกษาต่อและความคาดหวังรวมทั้งสิ้น 12 ปัจจัย และปัจจัยประชากรศาสตร์อีก 4 ปัจจัย ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ และการทำงาน หลังจากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย

5. ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 สรุปรายละเอียดลักษณะกลุ่มตัวอย่าง จากทั้งหมด 100 ตัวอย่าง

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)
เพศ	
ชาย	80
หญิง	20
อายุ	
ต่ำกว่า 30 ปี	25
31- 50 ปี	68
51 ปี ขึ้นไป	7
อาชีพ	
กิจการส่วนตัว	45
ว่างงาน	10
ข้าราชการ	16
พนักงานบริษัทเอกชน	29
รายได้ต่อเดือน	
ต่ำกว่า 30,000 บาท	31
30,001 - 60,000 บาท	29
ตั้งแต่ 60,001 บาท ขึ้นไป	40

ข้อมูลจากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 80% ช่วงอายุ 31-50 ปี 68% ทำงานเป็นเจ้าของธุรกิจ 45% รายได้ 60,000 บาท ขึ้นไป 40%

ตารางที่ 2 แรงจูงใจและความคาดหวังในการเข้าศึกษา

แรงจูงใจในการเข้าศึกษา	ระดับความสำคัญ (เต็ม 5)
สามารถสอบใบประกอบวิชาชีพได้	4.87
ต้องการนำความรู้ต่อยอดธุรกิจ	4.74
ความสนใจในงานด้านนี้	4.71
ค่าใช้จ่ายที่มีราคาย่อมเยา	4.60
ต้องการเปลี่ยนสายอาชีพ	3.59
ความคาดหวังจากการเข้าศึกษา	ระดับความสำคัญ (เต็ม 5)
เนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัย	4.75
ความพร้อมของอุปกรณ์การเรียนการสอน	4.58
สถานที่ตั้งเดินทางสะดวก	4.57
สถาบันมีการจัดดูงานในสถานที่จริง	4.53
การเรียนที่ไม่ยากเกินไป	4.27
ชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา	4.19
ชื่อเสียงของอาจารย์ผู้สอน	4.07

ข้อมูลจากตารางที่ 2 พบว่าปัจจัยจูงใจที่ทำให้เข้าศึกษาต่ออันดับหนึ่งคือ สามารถสอบใบประกอบวิชาชีพได้ 4.87 ลำดับสองคือ ต้องการนำความรู้ต่อยอดธุรกิจของตนเอง 4.74 มีความสนใจในงานด้านนี้ 4.71 ค่าใช้จ่ายที่มีความยอมเยา 4.60 และต้องการเปลี่ยนสายอาชีพ 3.59

ในส่วนของความคาดหวังที่มีต่อการศึกษาระดับหนึ่ง คือ เนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัย 4.75 ลำดับสองคือ ความพร้อมของอุปกรณ์การเรียนการสอน 4.58 ลำดับสามคือสถานที่ตั้งเดินทางสะดวก 4.57 และลำดับสี่คือการจัดดูงานในสถานที่จริง 4.53 สำหรับปัจจัยที่ผู้เรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับรองลงไป คือ การเรียนที่ไม่ยากจนเกินไป 4.27 และชื่อเสียงของทั้งสถาบันการศึกษา 4.19 และอาจารย์ผู้สอน 4.07

6. การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งเป็นปกติของนักศึกษาทางวิศวกรรมโยธา ผู้ประกอบอาชีพส่วนใหญ่ ช่วงอายุ 31-50 ปี และทำงานเป็นเจ้าของธุรกิจ ส่วนใหญ่มาจากสายวิศวกรรมสาขาอื่น ซึ่งสามารถนำความรู้ไปต่อยอดธุรกิจและสอบประกอบวิชาชีพ และเพิ่มเติมจากงานทางวิศวกรรมสาขาอื่นได้ การความสำคัญด้านการเปลี่ยนสายอาชีพอยู่ในลำดับท้าย และนอกจากนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนพอสมควร ปัจจัยแรงจูงใจเรื่องค่าใช้จ่ายที่ย่อมเยาเป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญลำดับรอง เนื้อหาวิชาที่ทันสมัยและความพร้อมของอุปกรณ์การเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ผู้เรียนคาดหวังมากที่สุด รวมถึงอีกปัจจัยหนึ่งคือการจัดดูงานในสถานที่จริง แสดงให้เห็นถึงความต้องการที่นำความรู้และทักษะไปใช้ในการทำงานจริงทั้งในทางทฤษฎีและการปฏิบัติ สำหรับการเรียนรู้ที่ไม่ยากจนเกินไป ชื่อเสียงของทั้งสถาบันการศึกษาและอาจารย์ผู้สอนเป็นปัจจัยรอง ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับข้อสรุปของงานวิจัยของปริญญา ญาณโกชน, 2545 [2] ในส่วนที่ว่า เหตุผลที่ตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

คือ ต้องการมีความรู้ด้านวิชาการใหม่ๆ ตรงกับความสามารถและความถนัด และต้องการความก้าวหน้าในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันการศึกษาในการสนับสนุนการศึกษาต่อของผู้ต้องการได้ปริญญาที่สอง นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานของการประกอบวิชาชีพทางวิศวกรรมโยธาที่ต้องมีแล้ว นั่นคือการมุ่งเน้นความรู้ที่ทันสมัย เช่น เทคนิคการก่อสร้างสมัยใหม่ต่างๆ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอาคาร เป็นต้น และที่สำคัญคือ การให้นักศึกษาทดลองปฏิบัติจริงอย่างทั่วถึง และควรจะให้มีการดูงานทุกปีในโครงการก่อสร้างที่มีความทันสมัยและมีเทคนิคการก่อสร้างที่น่าสนใจ ส่วนประเด็นความยากของเนื้อหาวิชาและชื่อเสียงเป็นเรื่องที่ไม่ถูกให้ความสำคัญมากนัก

7. บทสรุป

บทความนี้แสดงให้เห็นถึง แรงจูงใจและความคาดหวังของผู้เรียนสาขาวิศวกรรมโยธาเป็นปริญญาที่สอง ความรู้ที่ทักษะที่หลากหลายเป็นสิ่งที่เริ่มจำเป็นสำหรับคนทำงานในปัจจุบัน การศึกษาปริญญาใบที่สองจึงเป็นที่ได้รับความสนใจมากขึ้น สถาบันการศึกษาควรปรับตัวและบูรณาการด้านการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนทำให้ผู้เรียนที่ต้องการนำไปต่อยอดธุรกิจและพัฒนาในสายอาชีพได้ดียิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณนักศึกษาที่ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามทุกท่าน และขอบคุณคณะกรรมการจัดงานวิศวกรรมโยธาแห่งชาติที่ให้โอกาสที่ให้นำเสนอบทความวิจัยนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] รังสรรค์ ธนะพรพันธ์ (2544). การศึกษาทุนนิยมและโลกาภิวัตน์. โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ.
- [2] ปริญญา ญาณโกชน (2545). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท สถาบันราชภัฏมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถิติประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [3] ใจแก้ว แถมเงิน (2549). การพัฒนากลยุทธ์การตลาดเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการ คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัย.
- [4] สมพิศ อยู่สุขสวัสดิ์ (2549). ศึกษาแรงจูงใจต่อการเข้าศึกษาหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าฯ พระนครเหนือ. บทความวิจัยวารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม, ปีที่ 2, ฉบับที่ 1, กุมภาพันธ์ - กรกฎาคม 2549, หน้า 92-98.

- [5] วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย (2544). *ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆ, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.*
- [6] กิตติกร สุนทรานุรักษ์ (2562). องค์ประกอบของการเลือกเรียนต่อใน ตลาดอุดมศึกษา:กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, ปีที่ 12, ฉบับที่ 2, ก.ค.-ธ.ค. 2562, หน้า 60-70.
- [7] สุชีวา สิทธิจินดา (2560). เหตุจูงใจที่ใช้ในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการและ เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนครพนม. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4 สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*, 22 ธันวาคม 2560, หน้า 889-898.
- [8] Yamane, Taro (1967). *Statistics, An Introductory Analysis*. 2nd Ed., New York: Harper and Row.